

rette blot en lille del af, hvad jeg dagligt forbrød imod dem? Og hvad var det hos mig, der fik dem til at være uartige, de små stakler?

Der findes jo ikke uartige børn. Der findes kun nervøse, uforstående, intolerante mødre. Med fædre er det straks en lidt anden sag. Jeg synes det er helt i orden, når Peter skælder børnene ud og giver dem en på kassen, for husets herre må ganske naturligt kræve en vis disciplin i sit hjem. Han har jo så meget andet alvorligt at tænke på. Man kan ikke forlange af en mand, at han sådan skal gå og underholde et par børn, og det er også ligesom det ligger i mandens natur at udvise en vis stregthed, hvis børnene går over strengen.

Men en mor — en mor er jo netop mægleren, trøsterinden, den trygge favn hvor de altid skal kunne søge tilflugt! Ellers er hun slet ikke sin opgave voksen.

Og når jeg ikke slog til som mor, så var der kun én forklaring: at det var mig, og ikke børnene, der var kommet galt ind på det hele fra starten. Det faldt alt sammen tilbage på mig selv.

Jeg grublede og grublede. Og så holdt jeg op med at gruble, for det førte dog ikke til noget. Og så sad jeg bare dér og kedede mig, mens mine børn gik ensomme rundt nede på den kolde gade.

Indtil jeg en forårsdag begyndte at se mig omkring med friske øjne. Jeg anede pludselig, hvordan jeg kunne sone min skyld, og jeg så i et glimt, hvad der er lykken for en kvinde, når hun helt og fuldt opfylder sin bestemmelse.

Det var jo i virkeligheden det, de brune kager havde villet fortælle mig: at man ikke kan være en sand og naturlig mor for sine børn uden samtidig at være en sand og naturlig husmor! Jeg ved ikke, hvilken af de to ting der er dybest forankret i kvindens psyke. Jeg ved bare, at de hører uadskilleligt sammen.

Hvorfor havde jeg dog ikke været opmærksom på det før? Det ligger jo allerede i det rent sproglige. I selve ordene, der er udsprunget af folkets dunkle bevidsthed, og folket tager dog sjældent fejl. En mor — en husmor!

Det hele er sådan set et rent biologisk fænomen. Det er i virkeligheden nok at kaste blik på kvindens anatomi. Man må blot se klart og uden fordomme.

Er kvinden måske ikke skabt til at modtage mandens sæd og deraf føde ham børn? Og siden til at give dem die af sine bryster? Hvad skulle hun ellers have fået sit skød og sine bryster til? Nej, vel?

Og så følger resten ganske af sig selv. At give barnet mælk af sit bryst, og at give det mælk af en flaske hvis der ikke er mere i brystet. Og at rense flasken. Og at rense afløbet i vasken. At vaske bleerne. At vaske gulvet. At lave maden, og stoppe strømperne, og gå ned med skraldespanden, og gå på posthuset, og være hjemme når varmemålerne skal aflæses. Det kan alt sammen logisk og lykkeligt føres tilbage til det skød og de bryster.

Hele denne biologiske sammenhæng er kommet til at stå så tydeligt for mig. Moderglæder og modersorger, hvor nært hører de ikke sammen! Barneplejerske, vaskekone, kokkepige, rengøringskone, syerske, bybud, vinduespudser, sygeplejerske, økonom, håndværker, vågekone, psykolog, lege-tante — en mor er alle disse mennesker i én person. Alt hvad man betaler fremmede for i dyre domme, det gør en mor med et smil uden at forlange en rød øre for det. Hun er bare lykkelig for, at naturen har indrettet det hele så viseligt. For hun er en mor. Og kun en mor kan være en mor.

En far kan f. eks. aldrig blive en mor. Blodet taler ikke samme sprog i en fars årer som i en mors. Det er ikke en far, men en mor, der har denne medfødte, udefinérliche sjette sans for, hvornår der skal røres i en gryde med havregrød, så den ikke brænder på.

En far har heller ikke de samme kræfter som en mor. Eller ikke den samme slags kræfter, kan man måske sige. F. eks. til at bære sit barn på den ene arm og et kilo kartofler og et hvidkålshoved og en liter sød på den anden arm, op på tredje sal. Det kan kun en mor gøre dag ud og dag ind, og det er godt og rigtigt at det er hende der gør det. Det har aldrig været meningen, at en far skulle bruge sine kræfter på den slags.

I det hele taget, så har en far slet ikke den praktiske sans, der kræves for at være en mor. Nu bare noget så fundamentalt som en opvask. Det er jo ikke fordi Peter i og for sig er upraktisk. Han er da glimrende til at sætte sikringer i, eller til at få skabsdøren op når den er gået i baglås, eller

den slags ting der naturligt hører hjemme på hans domæne. Men han har simpelt hen ikke anlæg for at vaske op. De par gange jeg har set ham stå og fumle med børste og sulfo og kaffekopper, fordi jeg var syg, er jeg også altid stået op for at overtage det. Jeg har ikke nerver til at se ham stå der og øde sin maskuline energi på noget, der så åbenlyst er unaturligt for ham.

Men selv for en kvinde kan det altså være svært nok at blive en husmor i ordets dybeste betydning, når hun først er kommet skævt ind på det. Det gik op for mig i de forårsdage. Det var jo ikke bare julen, jeg nær havde snydt min familie for, hvis ikke de brune kager havde rørt ved min samvittighed. Der var tusind andre ting. Tusind ting betragtede mig med anklagende øjne, fra jeg stod op om morgenen til jeg gik i seng.

Ja — netop morgenmaden. Den var typisk: pulverkaffe i stedet for mors eget frisklavede bryg. Dåssemarmelade i stedet for mors eget uforfalskede solbærsyltetøj af håndplukkede bær. Færdigblandet pakke-øllebrød til børnene i stedet for mors egne gamle rugbrødsskorper.

Og Peters madpakke — jeg kunne græde ved tanken. Skiverugbrød i sølvpapir, belagt med købeleverpostej, købemayonnaise, købefrikadeller, nødtørftigt sminket op med karse — som ikke engang havde groet på mors egen karsegris.

For slet ikke at tale om middagsmaden. Dåsemat og dybfrost, smidt hen på en plasticdug garneret med papirservietter og gafler af rustfrit stål — bare for at jeg kunne slippe for at pudse de smukke sølvgafler vi havde arvet efter tante Helene. Det var som om det rustfrit stål symboliserede hele den iskolde, sterile, umenneskelige atmosfære, der umærkeligt havde sneget sig ind i vort hjem.

Sådan var det hele vejen igennem. Når jeg blev træt af en kjole, så forærede jeg den væk med en flot gestus, i stedet for at sy den om til Susanne. Ikke én trøje havde jeg strikket til lille Mikael. Hvordan så mine børn ikke ud! Og hvad var det for stuer jeg gav dem at gå rundt i! Alle de antikke porcelænsfigurer og alle familiefotografierne fra mit eget barndomshjem havde jeg lagt på loftet, bare fordi de samlede lidt støv. Ikke én bordplade af mahogni, for jeg gad ikke polere. Og i badeværelset — i badeværelset stod et

syntetisk plasticbadekar, der end ikke skulle skures for at blive blankt og skinnende! Hvad var jeg dog for en kvinde ...

En ting undrer mig den dag i dag, når jeg tænker på hvordan der så ud i min husholdning for mindre end et år siden. Hvorfor havde Peter ikke sagt fra for længe siden?

Jeg husker, at jeg vækkede ham en forårsnat og bebrejdede ham, at han sådan gjorde gode miner til slet spil. På en måde var det hele hans skyld. Når *han* ikke engang gad retlede mig, når han bare gik dér og lod som om han ikke så nogen verdens ting, hvordan skulle jeg så have kræfter til at bygge et varmt og ægte hjem op for os fire?

Men af hans desorienterede svar forstod jeg, at jeg ikke havde ret til at skyde skylden over på ham. Jeg havde selv, langsomt og systematisk, vænnet ham til at se hele vores hverdag gennem et par briller, der udviskede alle de kon-turer, der giver et hjem karakter.

Til gengæld blev jeg opmærksom på noget, jeg hidtil ikke rigtig havde hæftet mig ved. Hjælpen havde jo været der hele tiden, blot fra en anden kant. Hvorfor havde jeg lukket øjne og øre for de mange, der stiltfærdigt tilbød deres vejledning og moralske støtte?

Peters mor havde da ved utallige lejligheder givet mig nyttige tips om både syltning og håndarbejde. Og Peter havde selv gentagne gange prøvet at forklare mig, at mine frikadeller stadig ikke smagte som dem hans mor lavede. Men jeg havde ikke skønnet på, at jeg havde idealet af en husmor blandt mine nærmeste. Svigermor, havde jeg bare sagt til mig selv og sendt vittighedstegnerne en hemmelig tanke.

Først nu gik det op for mig, at det naturligvis er en helt anden svigermor de holder frem til almindelig latter. Det er mandens svigermor, hende der hænger i telefonen på alle tidspunkter af døgnet. Konens svigermor ville ingen tegner drømme om at udlevere til latteren, og det ville heller ikke lykkes dem. Konens svigermor er nemlig slet ikke nogen rigtig svigermor. Hun er mandens mor.

Men selv om Peters mor gang på gang, telefonisk eller på sine hyppige besøg uopfordret og aldeles uegennyttigt havde indviet mig i husførelsens hemmeligheder, så var det dog til mine veninder jeg følte mig mest i gæld. Og jeg forstod omsider, beskæmmet, hvorfor de så sjældent havde tid